

Den Danske Lyspris 2022

Vinder af Den Danske Lyspris 2022: DTU Auditoriebygning 116

Arkitektur, dagslys og kunstlys i skøn forening

Juryens motivering:

DTU Auditoriebygning 116 demonstrerer på eksemplarisk vis potentialet i transformeringsprojekter. Projektet udgør et pragteksempel på et godt samarbejde mellem arkitekt, lysdesigner, kunstner, ingeniør og bygningens driftsafdeling. Et samarbejde, som gør det muligt at skabe denne type gennemtænkte og veludførte belysningsprojekter.

Der er tale om et poetisk og smukt lysprojekt udført i en smuk bygning, hvor der er blevet taget højde for den oprindelige arkitektur men også udført nye tiltag, som gør bygningen behagelig at opholde sig i. Bygningen, der rummer DTU's største auditorium samt en række mindre auditorier og undervisningslokaler, inviterer nu til ophold i foyer- og gangarealer, hvor der er indrettet inspirerende studiemiljøer.

Det omfattende projekt indeholder mange forskellige typer lokaler og elementer, der spænder over dagslysaftskærmninger, specialdesignede belysningsløsninger og videokunst til en overordnet belysningsstrategi for DTU.

Overalt i bygningen er belysningsniveauet tydeligt afstemt med omgivelserne, og der er bevidst arbejdet med at udnytte rummets flader for at skabe et behageligt miljø. Opdelingen af belysningen i zoner skaber rum, der inviterer til ophold, i de åbne omgivelser.

Foto: Laura Stamer

De højtstående, store vinduesbånd, som løber hele vejen rundt i bygningen, giver et unikt dagslysindfald. Som afskærmning for sollyset er der ophængt transparente farvede tekstiler, der er fulde af poesi og nærmest fungerer som en kunstinstitution i rummet, hvor de giver arkitekturen en menneskelig skala. Kunstbelysningen er lagt i loftet og langs vinduesbånd, sådan at det store rumvolumen står rent, og de farvede tekstiler får lov at fylde i rummet.

I det lavloftede foyerrum er der etableret ovenlys, der tilføjer dagslys. Dette er suppleret af kunstlys, der afhjælper kontraster om dagen og skaber en hyggelig stemning om aftenen.

Den indirekte belysning i det store auditorium er meget overbevisende, og pausebelysningen i form af lysvideoer på det store scenetæppe skaber en rolig og behagelig atmosfære.

I holdlokalerne er de oprindelige karakteristiske Lundtoftearmaturer ombygget med LED, og de har fået ny afblænding. Om aftenen oplyses gardiner i vinduerne med strejflys, så uderummet opleves venligt og imødekommende. Udefra opleves bygningen som en lysende lanterne.

Det store fokus på både indarbejdelsen af dagslys og kunstlys har i høj grad været med til at løfte projektet. Det er positivt at høre, at der har været arbejdet så meget med mock-ups på stedet, og at dette har været et vigtigt kommunikationsredskab i dialogen med bygherre og arkitekt.

Foto: Laura Stamer

Foto: Lightscapes

Foto: Laura Stamer

Bygherre: Campus Service – DTU

Arkitekt: Rørbæk & Møller Arkitekter

Dags- & kunstlysdesign:

Lightscares, Iben Winther Orton

Soltekstiler i foyer samt integreret

lyskunst og scenetæppe i aud81:

Lightscares og billedkunstner Malene Bach Studio

Farvesætning: Malene Bach Studio

Ingeniør: EKJ Rådgivende Ingeniører

Hovedentreprenør: JAKON

Rådgivere på indretning og brugerproces:

CCO og Mtre

Belysningsleverandører: EDEN, iBond, iGuzzini,

Erco, La lampa gras og genbrugsarmaturer

Ibrugtagning: 2021

DE ØVRIGE NOMINEREDE:

Amagerværkets Blok 4. Foto: Allan Toft

Himmelhaven, Ordrupgård. Foto: COWI Lysdesign

Indgang til Bispebjerg Kirkegård fra Skoleholdervej. Foto: Naja Viscor

Nomineret:

Amagerværkets Blok 4

Overbevisende fortælling med lys

Juryens motivering:

Med sin markante facade af træstammer og en dynamisk facadebelysning træder Amagerværkets Blok 4 frem i et område præget af store industrielle bygninger. Facadebelysning tilfører en dynamik til området efter mørkets frembrud og fremstår som et landmark i et område under transformation.

Facadens beklædning af træstammer afspejler den form for brændsel – træflis – som benyttes i værket. Det er tale om et formidlingsprojekt, der fremhæver den store betydning, som fjernvarmeproduktionen har for vores samfund. En industriel bygning, der uden facadebeklædning og facadebelysning kunne have fremstået mørk og utryghedsskabende, skaber nu værdi for omgivelserne.

Der er offentlig adgang til en udsigtsplatform på kraftværkets tag. Vejen til udsigtsplatformen går via en trappe, hvor lyset falder ind gennem væggene af træstammer som lyset mellem stammerne i en skov. Der er samtidig kig ind til varmeproduktionen i kraftværket.

Løsløsningen fremstår smuk og let forståelig. Det dynamiske lysforløb fremhæver træstammerne og fortællingen om, hvad der foregår inde i bygningen. På nært hold opleves lysspillet i lagene af træ tydeligt. Der er en afstemt fornemmelse af dybde. Oplever

man værket på afstand fra Københavns Havn, opløser lysinstallationen og træfacaden nærmest den store monumentale bygning og skaber et arkitektonisk lag i sig selv.

En bevægelse i en lysinstallation af denne størrelse kunne have været et voldsomt greb, da bevægelse tiltrækker opmærksomheden. Men dette er langt fra tilfældet her, da lysdesignerne er gået varsomt til værks og har fundet en god balance mellem lysniveauet i byen og i facadebelysningen.

Der er ikke kun arbejdet med lyset i projektet. Også mørket har været en del af strategien. De omkringliggende havne- og lagerområder er derfor ikke unødvendigt oplyst, hvilket begrænser lysforurening, reducerer energiforbruget og skaber gode betingelser for oplevelsen af facadebelysningen.

Der er tale om lysdesign på højt niveau. Det er tydeligt at se, at lyset har været tænkt ind fra begyndelsen af projektet, og at der har været et tæt samarbejde mellem lysdesignere, arkitekter og landskabsarkitekter.

Fotos på side 8 og 9: Allan Toft

Bygherre: HOFOR, Hovedstadens Forsyningsselskab

Arkitekt: Gottlieb Paludan Architects

Lysdesigner: Speirs Major med

Gottlieb Paludan Architects

Fulfilment Partner: Stouenborg

El-ingeniør: MOE

El-installatør: Kemp & Lauritzen

Belysningsleverandører: Martin,

LightGraphix, Stoane Lighting, iGuzzini og Vexica

Ibrugtagning: 2021

Nomineret:

Himmelhaven Ordrupgaard

Lyset får kunsten til at træde frem i smukke rum

Juryens motivering:

Ordrupgaards udstillingsareal er blevet udvidet med en underjordisk udbygning, der består af tre sale til museets permanente samling af fransk kunst fra det 19. århundrede og to sale til særudstillinger. I udstillingssalene er der intet dagslys, så kunstlyset er afgørende for oplevelsen af kunstværkerne og arkitekturen.

Der er stor forskel på belysningen i det to områder, og man fornemmer, at der er arbejdet mest med belysningen i den permanente udstilling. Her er der generelt taget nogle gode valg, og overordnet virker rummene meget rolige og behagelige. Belysningen skaber optimale forhold for museumsgæsterne til at se malerierne både tæt på og på lang afstand.

Det primære fokus er på malerierne, hvor lyset fra spots monteret i det markante trækassetteloft får dem til at træde tydeligt frem. Belysningen, der er beskåret med 'knive' i armaturerne, giver indtryk af, at rammerne nærmest 'svæver' på den grønne vægflade, som malerierne er monteret på.

Belysning af følsomme malerier stiller krav til lysdesignet, og opgaven er krævende, da der samtidig skal tages hensyn til arkitekturen i rummet og gæsternes oplevelse af udstillingen. Med tanke på loftets geometri må der have været udfordringer til belysningsarmaturenes placering og maleriernes placering på væggen.

Belysningsniveauet er velafstemt med en god balance mellem belysningsstyrken på væg-

Fotos på side 10 og 11: COWI Lysdesign

gene og på gulvet. Dog opleves lidt blænding fra de wall washers, der belyser vægge og siddeområder.

Fra de enkelte sale er der kig ind til de øvrige. Her fremstår lyset og farverne i rummene som billeder i sig selv, de virker dragende og giver museumsgæsten lyst til at fortsætte derind.

Der er store krav til fleksibilitet i rummene, der huser skiftende udstillinger. Her skal belysningen kunne flyttes og tilpasses. I salene med skiftende udstillinger består belysningen derfor primært af spots monteret på skinner. Ved juryens besøg virkede det ikke som om, at belysningen var tilrettet til den aktuelle udstilling, og det var derfor svært at vurdere denne.

Projektet er et flot eksempel på, hvordan man vha. et velplanlagt lysdesign kan skabe en oplevelse af lyse, smukke og rolige rum, der får de besøgende til at glemme, at de befinder sig under jorden uden tilførsel af dagslys.

Bygherre: Ordrupgaard Museum

Lysdesign: COWI Lysdesign

Arkitekt: Snøhetta

Belysningsleverandør: LIK A/S, Zumtobel,

Ljusdesign og BBS lighting

Ibrugtagning: 2021

Nomineret:

Indgang til Bispebjerg Kirkegård fra Skoleholdervej

Foto: Naja Viscor

Byrum med tryghed og opholdskvalitet

Juryens motivering:

Enkeltheden er styrken i belysningen af det nye byrum ved indgangen til Bispebjerg Kirkegård fra Skoleholdervej. Med få greb er det lykkedes at skabe et smukt og trygt byrum, der har fokus på menneskers liv og behov.

Centralt i projektet er den røde, historiske kirkegårdsmur, hvoraf 40 meter i et enkelt greb er blevet trukket tilbage fra fortovet for at skabe plads til en lomme i byen, hvor områdets beboere kan mødes og slå sig ned på bænke langs muren. Teglmurens farve og tekstur fremhæves af det varme strejflys, og lyset på de lodrette flader indrammer rummet. Belysningen virker dragende og omfavnende. Den giver lyst til at slå sig ned. Lysfarven på muren giver en fornemmelse af varme, som lyset fra en pejs eller et bål, der står og gløder – dog uden at lyset ændres i intensitet. En effekt, der er med til at samle pladsen og forlænge dens funktion efter mørkets frembrud.

Et perforeret mønster i muren skaber sammenhæng mellem det nye byrum og kirkegården. Belysningen er behagelig, rolig og fri for blænding. Hver enkelt lyskilde har sin berettigelse, og den bagvedliggende kirkegård får lov til at beholde sit mørke, uden at det opleves som utrygt. Belysningen sikrer samtidig, at de to nye adgangsveje mellem pladsen og kirkegården er lette at aflæse.

Foto: Thomas Lekfeldt, Ritzau Scanpix

Belysningen på pladsen tager både hensyn til ophold og trafikssikkerhed. Belysningen er dynamisk, så den er kraftig i myldretiden, og dæmpet i resten af tiden. Belysningsfarven er holdt i en varm tone for at påvirke biodiversiteten omkring de gamle træer på pladsen så lidt som muligt. Bæredygtighed er tænkt ind på flere steder i projektet; således er der f.eks. i eksisterende vejbelysningsmaster opsat ombyggede armaturer, der tidligere har været anvendt andet sted i kommunen. Det meget varme lys fra disse står tydeligt frem i forhold til den ellers kolde belysning fra vejarmaturne på Skoleholdervej og markerer dermed tydeligt, at her sker der noget andet – noget rart. Man bliver nysgerrig.

Der er tale om et vellykket lysprojekt, der har imødekommet beboernes ønsker om et grønt og trygt opholdssted, også efter mørkets frembrud. Projektet er et godt eksempel på, at man kan skabe tryghed ved bedre lys frem for mere lys.

Bygherre: Københavns Kommune og Områdefornyelsen i Nordvest

Landskabsarkitekt og projektledere: VEGA Landskab

Ingeniør: Troelsgaard Ing. A/S og Gert Carstensen A/S

Lysdesign: Lightscares, ved Iben Winther Orton

Installatører: Lightconstructor ApS og Citelum

Belysningsleverandører: Lightconstructor ApS og iGuzzini genbrugsarmaturer.

Ibrugtagning: 2021

Fakta om prisen

Formål

Hensigten med Den Danske Lyspris er at sætte fokus på lys og mennesker. Dette sker ved at fremhæve spændende, veludvalgte og veludførte lysprojekter i Danmark. Prisen skal samtidig medvirke til at profilere lysbranchen og Dansk Center for Lys.

Om prisen

Den Danske Lyspris er en hæderspris, som belønnes med et diplom og en plakette. Anlæggets ejer modtager prisen, og æren deles med de fagfolk, som har haft hovedansvar for udformningen af lysløsningen. Prisen uddeles en gang årligt af Dansk Center for Lys, og udvælgelsen foretages af en bredt sammensat jury. Det vindende projekt indstilles også til Den Nordiske Lyspris, som uddeles hvert andet år.

Projekter, som kan komme i betragtning til prisen

- Lysprojekter og løsninger, hvor lys er et bærende element.
- Projektet kan indeholde kunstlys eller en kombination af kunst- og dagslys, indendørs eller udendørs
- Projekter, hvor lysløsningen har menneskers liv og behov i centrum
- Gode og veludførte anlæg og løsninger. Projektets størrelse har ingen betydning
- Projekter med et opsigtsvækkende, gennemtænkt eller nyskabende hovedgreb inden for lys

Bedømmelseskriterier

I bedømmelsen indgår bl.a. anlæggets tekniske kvalitet, funktionalitet, visuelle og æstetiske aspekter, bæredygtighed, energiforbrug og driftsøkonomi. Der lægges stor vægt på løsningens relation til mennesker, idet dette hovedgreb skal være nøje detaljeret i forhold til:

Blændingsbegrænsning, brugssituationer, variation og dynamik, fokusering, stemninger, oplevelser, brugergrupper, lysfordeling, lysets eventuelle biologiske virkning på brugerne eller lysløsningens kommunikative effekt. Løsningen skal være udformet under hensyntagen til de energi- og driftskrav, man bør stille til et moderne belysningsanlæg. Anlægget skal være taget i brug inden for de seneste to år.

Tidligere vindere

Det Kongelige Teaters nye skuespilhus (2008)
Nye perroner på København H (2009)
Nordvestparken i København (2010)
Aalborg Havnefront (2011)
Lynetten i København (2012)
Gl. Hellerup Gymnasium (2013)
Novo Nordisk: Nyt domicil i Bagsværd (2014)
VILLUM Window Collection i Søborg (2015)
Nørreport Station i København (pladsen) (2016)
Vadehavscentret i Vester Vedsted (2017)
Noma i København (2018)
Tivoli Hjørnet (2019)
Den Brune Kødby (2021)

Jury 2022

Akademisk Arkitektforening, David Thulstrup, arkitekt, m.a.a.
Bygherreforeningen, Henrik Bendix Olsen, arkitekt
Danske Landskabsarkitekter, Rune Bugge Jensen, landskabsarkitekt mdl
(stedfortrædende juryformand)
Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Steen Tibert Bisgaard, civ.ing.
Tekniq Arbejdsgiverne, Søren Nørregaard-Winther, projektleder, elinstallatør
Lysdesignuddannelserne, Mette Hvass, arkitekt, PhD fellow
IALD, Sabine Møller, lysdesigner
Dansk Center for Lys, Per Reinholdt, direktør

Sponsor af Den Danske Lyspris 2022:

Hovedsponsorer

ZUMTOBEL Group

Sølv sponsorer

FABA *niko*

Sponsor af studerende

RÅDGIVENDE
TEST- & VIDENSCENTER
- samlet, enkelt, effektivt

Prisoverrækkelsen afholdt hos

AALBORG
UNIVERSITET
KØBENHAVN

Udgiver: Dansk Center for Lys

Layout: Ziggy Fugmann

Fotos forside:

Amagerværket Blok 4: Allan Toft

DTU Auditoriebygning 116: Laura Stamer

Himmelhaven, Ordrupgaard: COWI Lysdesign

Indgang til Bispebjerg Kirkegård fra Skoleholdervej: Naja Viscor

Dansk Center for Lys

c/o Per Reinholdt

Christianslund 47, 1. th.

3460 Birkerød

Tlf. 47 17 18 00

information@centerforlys.dk

www.centerforlys.dk